

P Octrooien op leven

Bionext, de brancheorganisatie voor de biologische sector, is sceptisch over het International Licensing Platform, dat onlangs is gelanceerd met als doel alle groenteveredelingsbedrijven snel en tegen 'acceptabele' voorwaarden toegang te geven tot biologisch materiaal dat beschermd is door een oc-

trooi. Het doel is mooi, maar de kans dat het een utopie blijft is levensgroot. Zo is deelname vrijwillig en Monsanto, het grootste groentezaad bedrijf ter wereld, is al tijdens de onderhandelingen afgehaakt en doet dus niet mee. Ook wordt niet erkend dat natuurlijke eigenschappen van planten en dieren geen uitvin-

ding zijn en dat het octrooieren hiervan onethisch is. "Waarschijnlijk hopen de bedrijven die vóór dit soort octrooien zijn, dat met dit platform de maatschappelijke weerstand tegen 'octrooi op le-

ven' vermindert. Voor een structurele oplossing blijft een wijziging van de Europese octrooiwetgeving echter noodzakelijk", aldus Maaike Raaijmakers, projectleider bij Bionext. Meer info via www.bionext.nl

Roekhespreking

Het Bodemvoedselweb

Het Bodemvoedselweb – Alle kleine beestjes helpen
Jeff Lowenfels en Wayne Lewis;
vertaald door Marc Siepman
Uitgeverij Jan van Arkel
256 pag., € 24,95

Het laatste hoofdstuk in dit boek heet: 'Niemand heeft ooit een oerbos bemest'. De schrijvers richten hun wetenschappelijke nieuwsgierigheid op de vruchtbaarheid en gezondheid van een oerbos via de microbiologie. Want die oerbosbodem is voor hen het ijkpunt om de cul-

tuurbodems weer te regenereren. Dit hebben ze gemeen met BD-pionier Ehrenfried Pfeiffer, die in de 50er jaren van de vorige eeuw uit bosgrond micro-organismen verzamelde voor zijn 'composteerstarter', die aan compost kan worden toegevoegd om verteringsproces-

sen sneller op gang te brengen. Een halve eeuw verder maakt de elektronenmicroscopie het mogelijk om dit bodemleven zichtbaar te maken met prachtige foto's, die dit boek tot een plezier maken voor liefhebbers van micro-organismen in de bodem. Alle bodemorganismen die er volgens de huidige kennis toe doen, worden erin beschreven in hun samenhang met elkaar. In de wortelzone is de plant de grote regisseur in de ketens van eten en gegeten worden van micro-organismen onderling. Een prachtige foto van een schimmel die met een soort van lasso een nematode 'vangt', illustreert dat. De plant scheidt via haar haarwortels sappen uit, die rijk

zijn aan koolhydraten die met fotosynthese zijn gevormd. Dit sap geeft voeding aan schimmels en bacteriën die onderdeel zijn van het bodemvoedselweb. Daarvoor terug krijgt de plant de voedingselementen die vrijkomen bij dat grote eetfeest van de micro-organismen. De schrijvers doen zichzelf te kort door zich alleen te richten tot volkstuijnders. De wetenschappelijke basiskennis die ze beschrijven, doet er ook toe voor professionals in de BD-landbouw. Die gebruiken al bijna 100 jaar hun gezonde verstand en eigen zintuigen voor een gezonde bodem. Bij professionals is een steeds terugkomend probleem: hoe komen we aan vol-

doende stikstof (N) op het juiste moment? De microbiologie geeft hierbij een interessante insteek. De landbouw-voedingsteelten zijn voornamelijk eenjarigen en grassen. Deze gebruiken bij voorkeur nitraat-stikstof (NO₃-). Bij een rijk bodemvoedselweb is de N-voorraad in de vorm van ammonium (NH₄⁺) in bacteriën en schimmels aanwezig.

Bepaalde bacteriën zorgen ervoor dat deze ammonium naar behoefte van de plant in nitraat wordt omgezet. Daarom is het goed om rekening te houden met het onderscheid van bacteriedominantie (voor nitraat) of schimmeldominantie (voor ammonium) in de bodem. (Zie ook wat Taco Blom hierover vertelt op pag 14 (red.))

Het beïnvloeden van die micro-organismen kan via de compost en via compostthee waar lucht doorheen wordt gepompt. Hier komt het volkstuinniveau in het boek om de hoek kijken. Toch weet ik dat dit professioneel ook toegepast wordt in kas-senteelten en wijngaarden, ook bij bedrijven die met chemische middelen werken.

Als het klopt dat nog maar 10 procent van alle bodem-microorganismen gedetermineerd zijn, dan is voor mij wel de grote vraag wat die andere 90 procent ook nog doen. Dit relativeert alles wat. En voor de wetenschappelijke nieuwsgierigheid is er nog veel in petto!

(Door Oebele van der Lei, boer op Noorderhoeve) ☺

RECLAIM THE SEEDS!

zadenweekend
28 februari &
1 maart 2015

Het weekend van 28 februari en 1 maart 2015 strijkt Reclaim the Seeds neer op Landgoed Kraaybeekherhof in Driebergen. Op zaterdag is de grote zadenbeurs – neem je bijzondere zaden mee om te ruilen – en een programma met workshops, lezingen en discussies. Zondag zal in het teken staan van lokale initiatieven in de buurt, zoals

buurtmoestuinen. Reclaim the Seeds is drie jaar geleden gestart als protest tegen de Europese zadenwetgeving, die de positie van multinationals versterkt en een gevaar vormt voor de diversiteit van groente- en fruitrassen. Internationale campagnes hebben ertoe bijgedragen dat de voorstellen door het Europees

parlement zijn weggestemd. De verwachting is echter dat de nieuwe Europese Commissie in 2015 met een vergelijkbaar wetsvoorstel gaat komen. Patenten op rassen of gewassen vormen een andere bedreiging. Het aantal aanvragen hiervoor stijgt en het lijkt ook makkelijker te worden zo'n patent toegekend te krijgen. Voldoende redenen dus om met Reclaim the Seeds door te gaan. Daarnaast is dit evenement een goede plek om bijzondere rassen en variëteiten voor in je moestuin te bemachtigen en andere mensen te ontmoeten die op een of andere manier een passie voor zaden hebben. Op het moment hebben is een kleine voorbereidingsgroep aan het werk met daarin een aantal mensen uit Driebergen en om-

geving en een paar van ASEED. Dit team kan nog wel versterking gebruiken! Ook hulp tijdens het weekend is welkom. ☺

Interesse? Mail naar info@reclaimtheseeds.nl.

